Zápisnica z XXXIV. valného zhromaždenia Spišského dejepisného spolku zo dňa 6. júna 2026 v Levoči

Dňa 6. júna 2026 sa v Mestskom divadle v Levoči uskutočnilo XXXIV. valné zhromaždenie (ďalej VZ) Spišského dejepisného spolku (ďalej SDS). Stretnutia sa zúčastnilo 86 riadnych a prispievajúcich členov SDS, 4 kolektívni členovia a 5 hostí, ktorých v úvode privítal predseda spolku Mgr. et Mgr. Vladimír Olejník, PhD. a poďakoval Mestu Levoča za bezplatné poskytnutie priestorov divadla a občerstvenia. Prítomných pozdravil aj zástupca primátora mesta JUDr. Pavol Papcun. Poďakoval spolku za jeho prácu pre región Spiš a nezastupiteľnú úlohu na poli histórie. Zároveň pozval účastníkov VZ na prehliadku Kupeckého (Okolicsányiho-Zsedényiho) domu na Námestí Majstra Pavla č. 47, ktorý bol po stavebnej rekonštrukcii v týchto dňoch slávnostne otvorený, a kde si mohli prezrieť aj aktuálnu výstavu.

Aj tento rok bolo VZ spojené s vedeckou konferenciou, tentokrát na tému *Vodná energia na Spiši*. Odzneli na nej štyri prednášky. Príspevok s názvom *Manažment vody na Spiši v stredoveku* si pripravil doc. Mgr. Peter Labanc, PhD., druhú prednášku predniesol Mgr. et Mgr. Ján Endrödi na tému *Mlyny v 13. storočí na Spiši*, pokračoval Ing. Dušan Bevilaqua, PhD. s témou *Voda v Slovenskom raji* a Mgr. Dávid Patera priblížil *Zariadenia na vodný pohon na Spiši v novoveku – historický vývoj a súčasné fragmenty*.

Valné zhromaždenie pokračovalo voľbou volebnej a mandátovej komisie. Schválená bola v zložení: Mgr. Gabriela Rerková, Ing. Eduard Pavlik a Mgr. Ľuboš Janáček. Uskutočnila sa tiež voľba návrhovej komisie, ktorej úlohou bolo vypracovať návrh uznesenia pléna valného zhromaždenia. Do komisie boli zvolení: Zuzana Galová, PhDr. Bernadeta Kiczková a Mgr. Patrik Griger, PhD.

V ďalšej časti sa pristúpilo k odovzdávaniu Ceny Ivana Chalupeckého za mimoriadny prínos pre historiografiu Spiša v roku 2025, udelenej PhDr. Mariánovi Sojákovi, PhD. za monografiu *Jaskyne na Slovensku ako objekty archeologického a historického výskumu*. V krátkom príhovore Ing. Dušan Bevilaqua (ako navrhovateľ) predstavil ocenenú monografiu a osobnosť jedinečného slovenského speleológa a archeológa M. Sojáka a jeho pracovné úspechy. Diplom a medailu si prevzal podpredseda nášho spolku osobne a poďakoval za uznanie a pomoc spolku pri vydaní i financovaní tejto publikácie. Predseda vyzval plénum na nové nominácie na Cenu Ivana Chalupeckého v dvoch kategóriách: 1. Edícia prameňov, monografia alebo štúdia a 2. Za dlhoročné zásluhy a trvalý prínos pre spišskú historiografiu. Štatút ceny a ďalšie informácie k nomináciám sú zverejnené na webovej stránke spolku, pričom uzávierka je 15. januára 2027.

Prítomní si ďalej vypočuli správu o činnosti SDS za rok 2025, ktorú predniesla tajomníčka SDS PhDr. Slávka Sámelová a správu o hospodárení za rok 2025 prednesenú PhDr. Soňou Pollákovou, pokladníčkou SDS. Pokladníčka zároveň poďakovala členom za príspevky 2% z odvedenej dane, ktoré predstavujú pre spolok významnú položku príjmov. Keďže tajomníčka a pokladníčka už nekandidovali na svoje funkcie v novom výbore, poďakovali za dlhoročnú dôveru a za možnosť pracovať a podieľať sa na činnosti spolku. Správu revízorov hospodárenia prečítal Ing. Ján Čarnogurský. V závere správy revízorov hospodárenia bolo

konštatované, že všetky výdavky – honoráre a prevádzkové náklady boli vynaložené v súlade so stanovami spolku. Doklady boli riadne zaúčtované v peňažnom denníku. Ten bol vzorne a prehľadne vedený podľa predpísaných rubrík a finančných predpisov. Preto revízori hospodárenia navrhli udeliť odstupujúcemu výboru absolutórium. Plénum VZ schválilo prednesené správy a udelilo výboru absolutórium.

Spestrením programu bolo premietanie filmového dokumentu Miloša Greisela *Kamenné mosty na Spiši*. Po prestávke na občerstvenie predseda spolku predstavil plénu jednotlivých kandidátov navrhnutých výborom SDS a členovia si volili funkcionárov, členov výboru a revíznej komisie na ďalšie trojročné obdobie.

Predseda SDS oznámil členom najbližšie aktivity spolku v roku 2026. Informoval o príprave konferencie *Páni z Lomnice*, ktorá sa uskutoční na jeseň, ako aj o príprave jesennej dvojdňovej exkurzie do Tokaja. Predseda informoval, že výbor na svojom zasadnutí rozhodol o nepredkladaní návrhu programu na rok 2028, ktorý by sa mal schváliť na valnom zhromaždení. Členovia výboru podľa posledných skúseností zistili, že nie je účelné navrhovať program, ktorý by mal byť o dva roky. Konferencie a exkurzie sa totiž vždy pripravujú len niekoľko mesiacov vopred. Predseda ešte pripomenul schválený plán činnosti na rok 2027 – jarná konferencia na tému *Mystérium jaskýň,* jesenná konferencia *Fortifikácie na Spiši* a exkurzia na Liptov. Miloš Greisel ponúkol premietanie jeho prezentácie *Stratenská jaskyňa* v rámci jarnej konferencie.

Minútou ticha si plénum uctilo pamiatku zosnulých členov, ktorí nás opustili v druhom polroku 2025 a v roku 2026. Potom tajomníčka spolku prečítala mená členov spolku, ktorí mali alebo budú mať v roku 2026 životné jubileá a zaželala im spolu s predsedom do ďalších rokov veľa zdravia. Členovia spolku tiež odsúhlasili vylúčenie 14 členov pre nezaplatenie členských poplatkov za posledných päť rokov. Prítomní si mohli prevziať ročenku *Z minulosti Spiša XXXIII/*2025. Predseda navrhol mierne navýšenie ceny ročenky pre členov SDS na 8,- € a pre nečlenov na 12,- €. Plénum návrh jednohlasne schválilo.

Výsledky volieb funkcionárov, členov výboru a revíznej komisie na roky 2026 – 2029 oznámila za volebnú a mandátovú komisiu Mgr. Gabriela Rerková. Konštatovala, že volieb sa zúčastnilo 74 členov spolku. Odovzdaných bolo 74 hlasovacích lístkov, z toho bolo 70 platných a 4 boli neplatné. Za predsedu SDS bol na roky 2026 – 2029 zvolený Mgr. et Mgr. Vladimír Olejník, PhD, (68 hlasov), za podpredsedu PhDr. Marián Soják, PhD. (68 hlasov), za tajomníčku Mgr. Lucia Plačková, PhD. (64 hlasov) a za pokladníčku Zuzana Galová (65 hlasov). Členmi výboru sa stali: PhDr. Slávka Sámelová (52 hlasov), PhDr. Soňa Polláková (51 hlasov), Ing. Dušan Bevilaqua, PhD. (51 hlasov), Mgr. et Mgr. Ján Endrödi (47 hlasov), Mgr. Erika Cintulová (45 hlasov), PhDr. Milica Majeriková-Molitoris, PhD. (44 hlasov) a PhDr. Mária Novotná (42 hlasov). Za náhradníkov do výboru SDS boli zvolení: Doc. Mgr. Monika Bizoňová, PhD (36 hlasov) a PhDr. Zuzana Kollárová, PhD. (31 hlasov). Za revízorov hospodárenia boli zvolení: Ing. Ján Čarnogurský (66 hlasov), Mgr. Rastislav Mačura (65 hlasov) a Ing. Peter Cenký (64 hlasov).

Na záver podujatia Zuzana Galová prečítala za návrhovú komisiu znenie návrhu uznesenia pléna XXXIV. valného zhromaždenia SDS. Valné zhromaždenie uznesenie jednomyseľne schválilo a je súčasťou tejto zápisnice.

Predseda poďakoval členom za účasť a zároveň ich pozval na exkurziu Kupeckého domu, ktorého históriu priblížila účastníkom PhDr. Denisa Dzurillová. Prehliadka ďalej

pokračovala krátkym úvodným slovom PhDr. Janky Petőczovej, CSc. k aktuálnej výstave *Hudba v Levoči v zrkadle troch storočí* a komentovanou prehliadkou historických hudobných nástrojov s krátkymi hudobnými ukážkami Vladimíra Tomka s manželkou Gabrielou.

V Levoči 6. júna 2026

Zapísala: PhDr. Slávka Sámelová